

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2000/01:1 Budgetpropositionen för 2001 såvitt avser förslag till utgiftsramar m.m., jämte motioner.

Försvarsutskottets överväganden

Regeringen

Utgiftsområde 6 Totalförsvaret omfattar i enlighet med vad som anges i föreliggande proposition (volym 1, avsnitt 7.5) politikområdet Försvarspolitik respektive politikområdet Skydd mot olyckor. Politikområdet Försvarspolitik består av det militära försvaret och det civila försvaret. Politikområdet Skydd mot olyckor omfattar förebyggande, konsekvensbegränsande och skadeavhjälpanande åtgärder avseende olyckor. Politikområdet Skydd mot olyckor begränsas till att omfatta verksamheter som bedrivs av myndigheter inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret. Kustbevakningens verksamhet kommer fr.o.m. 2001 att tillhöra flera politikområden, men myndigheten har sitt anslag under utgiftsområde 6 Totalförsvaret och politikområdet Skydd mot olyckor.

Ramen för utgiftsområdet föreslås år 2001 uppgå till 46 530 miljoner kronor. För åren 2002 och 2003 beräknas preliminärt 45 508 respektive 44 513 miljoner kronor.

- År 2001 46 530 miljoner kronor
- År 2002 45 508 miljoner kronor
- År 2003 44 513 miljoner kronor

Motionerna

Moderata samlingspartiet anser i Fi208 att försvaret inte bara skall klara dagens hot, utan också måste anpassas för att kunna möta morgondagens

osäkerhet. Våra möjligheter att anpassa försvaret för att verka i olika situationer skall enligt motionärerna skapa reella möjligheter att använda det som en del i säkerhetspolitiken. Försvaret bör därför i huvudsak utvecklas på samma nivå som under de två senaste försvarsbeslutsperioderna.

Anslaget för att finansiera internationell verksamhet som bedrivs vid en insats bör i enlighet med tidigare moderata förslag ligga utanför utgiftsområdet.

Kristdemokraterna framhåller i Fi209 att de motsätter sig de omfattande nedskärningar av Försvarsmaktens fredsorganisation som riksdagen beslutat på förslag av regeringen och Centerpartiet.

Internationell verksamhet är ett medel att utveckla och stärka även Sveriges nationella försvarsförmåga. På sikt bör därför en sådan samverkansförmåga nås att alla svenska insatsförband kan ingå i Natoleda krishanteringsinsatser. För att stärka Sveriges förmåga att bidra till internationell fred och säkerhet avsätter *Kristdemokraterna* 500 miljoner kronor mer än regeringen per år under åren 2001–2003. Vidare bör Kustbevakningens resurser stärkas med ytterligare 50 miljoner kronor per år.

Mot den bakgrunden bör utgiftsramen för utgiftsområde 6 ökas med 550 miljoner kronor mer för vart och ett av åren 2001–2003.

Folkpartiet liberalerna redovisar i Fi211 att de inte avviker från regeringens förslag för år 2001. För åren 2002 och 2003 föreslår Folkpartiet att utgiftsområdet ökas med 1 miljard resp. 2 miljarder.

Försvarsutskottet

Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna delar regeringens uppfattning om totalförsvarsutgifterna åren 2001–2003. Förslagen ser sammanfattningsvis ut på följande vis:

<u>Miljoner kronor</u>	<u>År 2001</u>	<u>År 2002</u>	<u>År 2003</u>
Regeringen (samt v, c och mp)	46 530	45 508	44 513
Moderata samlingspartiet ¹	+ 1 043	+ 1 673	+ 2 649
Kristdemokraterna	+ 550	+ 550	+ 550
Folkpartiet liberalerna	-	+ 1 000	+ 2 000

¹ M:s förslag till utgiftsram omfattar inte anslaget till Fredsfrämjande truppinsatser.

Försvarsutskottet erinrar om att nu gällande försvarsbeslutsperiod omfattar åren 1997–2001. I samband med den säkerhetspolitiska kontrollstation som genomfördes våren 1999 beslutade riksdagen bl.a. om de ekonomiska riktlinjerna för utgiftsområdet under perioden 2000–2004.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat förslag från Moderata samlingspartiet att föra över utgifterna för Fredsfrämjande truppinsatser till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Riksdagen beslutade redan våren 1996 att

dessa skall finansieras inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret. Någon omprövning av detta bör enligt utskottet inte ske inför beredningen av budgeten för år 2001.

Försvarsutskottet anser sålunda att regeringens förslag beträffande ram för utgiftsområde 6 Totalförsvaret för år 2001 och preliminära ramar för 2002–2003 bör bifallas av riksdagen. Motionerna Fi208, Fi209 och Fi211 bör därför avslås i dessa delar.

Kustbevakningen bedriver verksamhet inom politikområdena Skydd mot olyckor, Rättsväsende, Skatt, tull och exekutionsväsende, Livsmedelspolitik, Transportpolitik samt Miljöpolitik. Anslaget till Kustbevakningen finns inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret.

Målen och inriktningen inom sex olika politikområden, inom vilka Kustbevakningen bedriver sin verksamhet, skall således fastställas inom ett utgiftsområde och där avvägas mot andra ändamål. Enligt utskottet är det rimligt att hålla samman beredning och beslut om såväl ambitionsnivån för en viss verksamhet som för finansiering av denna i ett utskott.

Utskottet anser det lämpligt att riksdagen gör en samlad utvärdering av och bedömning om lämpligheten av att ambitionsnivån för en verksamhet – t.ex. Kustbevakningen – bestäms inom ett eller flera politikområden som ligger utanför det utgiftsområde – i detta fall utgiftsområdet Totalförsvaret – som skall finansiera verksamheten.

Stockholm den 26 oktober 2000

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

I beslutet har deltagit: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Karin Wegestål (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Håkan Juholt (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Laila Bäck (s).

Avvikande meningar

Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rof Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m) anför:

Förhoppningen att försvaret snabbt och enkelt skall kunna ”anpassas” kan inte vara ett motiv för en massiv och ensidig nedrustning. Planeringsförutsättningen ”inget krig under de närmaste tio åren” är inte hållbar. Kraven på svenskt deltagande i internationella insatser kommer inte att minska. Försvaret bör således utvecklas i huvudsak på samma ekonomiska nivå som under

den senaste försvarsbeslutsperioden. En långsiktig nivå avseende drift, vidmakthållande och investeringar samt forskning och utveckling på ca 41 000 000 000 kr eftersträvas. Inför det kommande heltäckande försvarsbeslutet bör en annorlunda indelning av anslagen 6:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m. och 6:3 Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling övervägas.

Anslaget 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser skall enbart omfatta kostnader i samband med insatser och helt finansieras utanför försvarsanslaget. De framtida behoven av befolkningsskydd skall utredas. I avvaktan på att nästa heltäckande försvarsbeslut och att uppgifter och effektmål för totalförsvarets samlade ledning har beslutats av riksdagen bör anslagen behållas på nuvarande nivå. Inga nya uppgifter har tillförts Kustbevakningen. Såväl nuvarande anslagsnivå som riksdagens verksamhetsinriktning för kustbevakningen bör behållas.

Vi anser att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som i motionen anförs till utgiftsområde 6 Totalförsvaret 47 573 miljoner kronor (exklusive anslaget 6:2 Fredsfrämjande truppinsatser).

Åke Carnerö och Margareta Viklund (båda kd) anför:

Internationellt säkerhetssamarbete är ett medel för att även utveckla och stärka vår nationella försvarsförmåga. En väl utvecklad förbandsverksamhet ger den kompetens som krävs för att förbanden skall kunna nå hög operativ förmåga i framtida insatsmiljöer. Genom ett fördjupat PFF-samarbete förbättras de svenska förbandens internationella samarbets- och samverkansförmåga. På sikt bör sådan samverkansförmåga nås att alla operativa insatsförband kan ingå i Natoleda krishanteringsinsatser.

För att stärka Sveriges förmåga att bidra till fred och säkerhet i Europa och dess närhet genom att delta i internationell fredsfrämjande och humanitär verksamhet avsätter Kristdemokraterna 500 miljoner kronor per år utöver regeringens förslag i politikområdet Försvarspolitik under anslag 6:1 för åren 2001, 2002 och 2003.

För att långsiktigt kunna möta ökade krav på internationell verksamhet, gränskontroll genom den operativa Schengenanslutningen och miljöräddningstjänst till sjöss bör Kustbevakningens resurser förstärkas. Kristdemokraterna avsätter i politikområdet Skydd mot olyckor 50 miljoner kronor per år utöver regeringens förslag under ramanslag 7:1 Kustbevakningen för detta ändamål. Mot bakgrund av dessa förslag bör ramen för utgiftsområde 6 justeras upp med totalt 1 650 miljoner kronor under åren 2001 till 2003, eller 550 miljoner kronor för vart och ett av åren 2001, 2002 och 2003.

Runar Patriksson (fp) anför:

Folkpartiets politik har länge sammanfattats i orden ”ett smalare men vassare försvar”. Försvarsbeslutet våren 2000 gör försvaret smalare, men tyvärr inte tillräckligt mycket vassare. Vi har accepterat sänkningen av försvarsramen

men anser – i likhet med vad vi gjorde när försvarsförhandlingarna avbröts – att det så kallade omställningsbidraget måste vara större.

Utöver regeringens föreslagna anslag vill Folkpartiet anslå ytterligare tre miljarder kronor i omställningsbidrag för åren 2002–2003. På så sätt skulle den modernisering av försvaret vi anser nödvändig möjliggöras. Viktiga delar i en sådan modernisering är *dels* materiell förnyelse såsom t.ex. elektroniska motmedel, nytt robotsystem för luftförsvaret och attackhelikoptrar, *dels* ett nytt värnpliktssystem, som bygger på en könsneutral värnplikt och bl.a. annat ökar möjligheterna att ha personal med specialkompetenser snabbt tillgänglig för internationella insatser och *dels* kraftigt utökade resurser för internationella fredsbevarande insatser i t.ex. FN- eller EU-regi.

Lars Ångström (mp) anför:

Med undantag för åren 1990–1991 har Sveriges utgifter för ett militärt försvar aldrig varit högre än under 1999. Samtidigt råder stor enighet om, såväl politiskt som i militärledningen, att något militärt invasionshot inte existerar, varken nu eller under överskådlig framtid.

Det är därför med tillfredsställelse Miljöpartiet konstaterat att regeringen och en riksdagsmajoritet numera delar vår uppfattning att även Sverige skall minska sina militärutgifter och inleda en avveckling av invasionsförsvaret. Trots det innehåller den statsbudget som Miljöpartiet står bakom otidsenligt höga nivåer på militärutgifterna. Under år 2001 kommer vi att betala rekordhöga 42,5 miljarder av totalförsvarsbudgetens 45,5 miljarder till det militära.

Denna grova felprioritering av landets ekonomiska resurser är ett resultat av försvarsuppgörelsen mellan Centern och Socialdemokraterna 1996. Det var först den 30 mars 2000 som en riksdagsmajoritet beslutade om militära utgiftsminskningar och överföring av resurser till sjukvården som Miljöpartiet krävt. Men de kommer först 2002.

Grunden för vårt regeringssamarbete har varit en respekt för tidigare fattade beslut. Eftersom Centerpartiet och Socialdemokraterna inte varit förmögna att bryta sitt femåriga försvarsbeslut från 1996 som avser perioden 1997–2001, fortsätter det därför tyvärr att gälla också 2001. Miljöpartiets uppfattning är att det finns ett långt större utrymme för militära utgiftsminskningar i nästa försvarsbeslut.

Till finansutskottet.....	1
Försvarsutskottets överväganden.....	1
Regeringen.....	1
Motionerna.....	1
Försvarsutskottet.....	2
Avvikande meningar.....	3